

at gøre det, og det er naturligvis en Fejl ikke at gøre det, men det er jo saaledes, at til Tider maa man tage et og andet paa anden Haand, skønt dette ret hyppigt foranlediger Misforstaaelser.

Det ærede Medlem kom tilbage til forskellige af de Beskyldninger, der lød saalivligt under Valgkampagnen, bl. a. til den, at vor finansielle Situation var bleven tilsløret for Rigsdagen og for Vælgerne af den daværende Regering. Ja, hvor mange Gange dette end er blevet imødegaaet, er man vel, siden det er blevet fremsat med saa uhyre Suffisance og som noget ganske nyt og ødelæggende for Regeringen, nødt til at komme tilbage dertil med et Par Ord. Det er saa langt fra, at det er Tilfældet, at jeg ved Forelæggelsen af Finanslovsforslaget i Efteraaret 1908 almindelig blev gjort til Genstand for den Bebrejdelse, at jeg havde skildret vor Situation alt for mørkt. Jeg havde skildret vor Forgældning til Udlandet og vor hele Situation, sagde man, meget mørkere, end det var rigtigt og gavnligt. Jeg sagde blandt andet den Gang, idet jeg vel at mærke forelagde en Finanslov med et Underskud paa $7\frac{1}{4}$ Mill. Kr., at man ikke maatte vente, at det vilde gentage sig, som var sket tidligere, at Regnskabet vilde give et bedre Resultat end Finanslovsforslaget, paa ingen Maade! Jeg bemærkede yderligere, at den økonomiske Nedgangsperiode ikke var endt, at tværtimod Aaret 1909—10, det Aar, vi stod foran, og det Aar, for hvilket Finanslovsforslaget skulde gælde, vilde blive det dybeste Nedgangsaar, en Forudsigelse, som slog godt nok til, og som just ikke skulde synes, som det ærede Medlem vilde gøre det til, at være en særlig opmuntrende Optakt til Forelæggelsen af Forsvarslovene. Jeg lagde intet Skjul paa, at de Forsvarslove, der den Gang vare under Forberedelse, vilde fremkomme under en økonomisk meget ugunstig Situation, en Situation, der endda muligt kunde have Tendens til at forværre sig. Nu blev den økonomiske Nedgang endda meget værre, end jeg kunde forudse. Det viste sig, at Toldindtægterne svigtede i højere Grad, end man i Ministeriet kunde vente. Disse Toldindtægter vare opgjorte ganske efter de sædvanlige Regler, som Generaldirektoratet plejer at anvende. Der var ikke pyntet det allermindste paa dem. Men Virkeligheden viste sig saa langt under alle de Forudsigelser, der kunde gøres efter de sædvanlige Beregningsmetoder.

Derefter vendte det ærede Medlem sig

til min Efterfølger som Finansminister, nuværende Stiftamtmand Brun, og citerede forskellige Udtalelser, som skulde vise, at han havde set overordentlig lyst paa Situationen og gjort, at ærede Medlemmer her ogsaa vare komne til at se lyst paa den. Men der var nogle Udtalelser af Stiftamtmand Brun ved den Lejlighed, og desværre nogle afgørende Udtalelser, som det ærede Medlem glemte. Man kan nemlig aldeles ikke bebrejde Stiftamtmand Brun, at han har søgt at give det Udseende af, at Situationen var særlig lys. At han lige saa lidt som noget andet Menneske kunde forudse, hvor mørk den vilde blive, hvor stærk Nedgangen vilde blive, er ikke noget at bebrejde ham. Men de Kendsgerninger, der stod til hans Raadighed, har han fuldstændig klart og aabent lagt frem for Rigsdagen. Han har i Marts Maaned 1909 her i Tinget gjort opmærksom paa, at den disponible Kassebeholdning i Løbet af det sidste Aar var gaaet ned fra $21\frac{1}{2}$ til $10\frac{1}{3}$ Mill. Kr., og i Landstinget udtalte han i Juli Maaned, altsaa længe inden Forsvarslovenes endelige Vedtagelse, at Statsregnskabet for det afsluttede Regnskabsaar sandsynligvis vilde vise en Underbalance paa 12—14 Mill. Kr. Disse Oplysninger syntes imidlertid ikke at gøre noget særdeles Indtryk, hverken paa det ærede Medlem af Landstinget (Brandes), der senere blev Finansminister, eller paa hans Partifæller herude, thi de vare enige om at mene, at det Laan paa 40 Millioner, som daværende Finansminister Brun krævede, var alt for stort, at det burde reduceres meget betydeligt, da Statskassen langt fra behøvede en saa stor ekstraordinær Forstrækning. De Herrer saa betydeligt lysere paa Situationen, end daværende Finansminister Brun den Gang gjorde, og man vilde intet Hensyn tage til de klare og aabne Oplysninger, han fremkom med.

Saa er der endelig Hovedpaastanden, den, vi kende saa usigeligt godt, at Militærlovene have Skyld for det hele. Jeg begriber ikke, man kan faa sig til atter og atter at gentage en Paastand, hvis Urigtighed er bevist saa mangfoldige Gange, og som er saa urigtig, at enhver blot ved at kaste Øjnene paa et af de sidst aflagte Statsregnskaber eller paa den gældende Finanslov eller det forelagte Tillægsbevillingslovsforslag kan se, hvor urigtig den er. Der kan da ogsaa kun gives den et vist øjeblikkeligt Skær af Sandsynlighed, ved at man sammenblander to Ting: de vedtagne Forsvarslove og de Herrer's egne